

struinen

in de Amsterdamse Waterleidingduinen

waternet

NR. 81 | ZOMER 2014

struinen met
Jan WarmerdamIngang
ZandvoortselaanFladderende
vlindersIngang
OaseIngang
Panneland

Gespot

Ingang
De ZilkStruinen,
zo doe je dat!De Amsterdamse
Waterleidingduinen ligt
aan de kust, ten zuiden
van Zandvoort03 STRUINEN MET
Jan Warmerdam08 PANORAMA
Zwarteveldekanaal12 BEWONERS VAN
DE AWD
Zomervluchten04 NATUUR EN WATER
Struinen, zo doe je dat!10 KINDERPAGINA
Fladderende vlinders

14 UITGELICHT

07 GESLOT
De restauranteigenaresse11 MIJN WATER
Grachtensite en
VaarWater App16 ACTIVITEITEN-
KALENDER'Wij gaan
altijd overal
dwars
doorheen'Uniek:
je mag hier
buiten
de paden.

JAN WARMERDAM (80) KOMT BIJNA
DAGELIJKS IN DE WATERLEIDINGDUINEN.
HET LIEFST GAAT HIJ VAN DE PADEN AF.
"TIJDENS HET STRUINEN ZIE JE HET MEEST!"

"Vanochtend was ik al om half zeven in 'de zuid'. Ik kruiste een koppel damherten, met erachter een opkomende zon. Dat prille ochtendlicht was prachtig! Met mijn kleinkinderen bezoek ik altijd de stuifplekken. Dan vinden we geweien, muntjes of geweerkogels. Zoals laatst op het Franse vlak, waar ooit het leger van Napoleon heeft gelegen. Wij struinen altijd overal kriskras doorheen. De meeste mensen blijven

op de paden. Nou, die weten niet wat ze missen! Wie de paden verlaat, en dat mag hier, ziet de mooiste dingen."

Struinen deed ik al in de tijd dat ik nog werkzaam was bij de afdeling Waterwinning van Waternet. Dan pakte ik de kortste routes van de ene naar de andere werkplek. Struinen heeft wel iets weg van jagen en verzamelen. Misschien brengt struinen ons wel terug in die oude vertrouwde gemoedstoestand van de jager-verzamelaars. Mijn verstand gaat vanzelf op nul. Vervolgens ervaar ik een geweldige rust. Mijn enige zorg zijn de teken. Die veroorzaken de vervelende ziekte van Lyme. Na zo'n tochtje laat ik altijd even controleren of die parasieten zich niet in de huid

5 STRUINLOCATIES

1. Stuifduinen.
2. Wildwissels.
3. Duintoppen.
4. Duinpannetjes.
5. Bossen.

Struinen, zo doe je dat!

De Amsterdamse Waterleidingduinen is met 34 vierkante kilometer het grootste Nederlandse natuurgebied waar bezoekers van de paden af mogen. Op het infiltratiegebied en een beperkt aantal rustgebieden na, is struinen overal toegestaan. Je wilt kriskras door het bos of wildwissels volgen in het open veld? Doen! Alles over struinen in de duinen, met 8 tips, 5 toplocaties en 3 spelregels.

Struinen is gedachteloos door het landschap slenteren terwijl je geniet van vogelzang of een vos die achter een konijn aan rent. Struinen is je verwonderen over de schoonheid van een bloemrijke duinval-

lei die je niet had ontdekt als je op de paden was gebleven. Struinen is na een paar uur tijdloos dwalen, uitrusten in een verlaten duinpan, waar geen mens je ziet, maar waar op tien meter afstand wél eenw damhert passeert. Struinen is gebiologeerd naar de grond staren en zandhagedissen zien, of met het oog van de jager-verzamelaar zoeken naar een gewei. De kern van struinen is actief ronddwalen, maar na enige tijd vergeten waar je bent en wat je doet. Struinen is een oervorm van meditatie die je voor even één laat worden met het landschap. Totdat je een roodborst-tapuit hoort roepen, een duinparelmoervlinder langs ziet vliegen of een antieke patroonhuls ziet liggen.

TIP 1

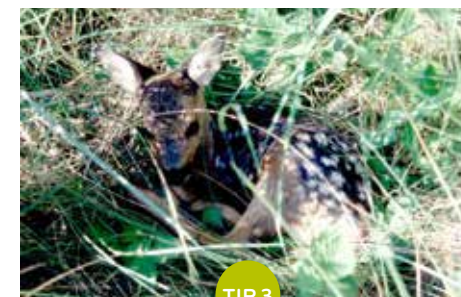
MEER ZIEN? GA STRUINEN

Tijdens het struinen zie, hoor en ontdek je meer. Of je nu geconcentreerd duinplanten, dagvlinders of hagedissen zoekt, of speurt naar archeologische vondsten. Struinen brengt je in 'a natural state of trance'. Je bent gefocust, laat je niet afleiden, de zintuigen staan op scherp. "Wie de paden verlaat, ontdekt meer," zegt Waternet-ecoloog Mark van Til. "Dat komt omdat dieren de drukte mijden. Hoe verder van het pad verwijderd, hoe meer dieren je ziet. In het open veld of diep in het bos is er altijd wel een onverwachte ontmoeting met een bijzondere vogel of groot wild. Nog nooit een aardbeivlinder gezien? Ga dan eens in de lente kijken op het Zeeveld. Zelf zandhagedissen fotograferen? Dan heb je toch echt meer kans als je van de paden af op zoek gaat naar overgangen van open zand en struweel. Hagedissen laten zich van voor- tot najaar zien zodra ze zich in de zon opwarmen."

TIP 2

DOE ALS DE DIEREN

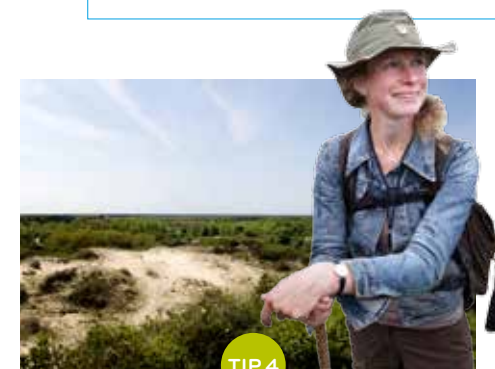
"Struinen bezorgt je de ultieme natuurbeleving," vindt Waternet-boswachter Martin Jonker. Daar is wel een beetje boerenslimheid voor nodig. "Ook dieren maken paden en volgen andermans sporen. Deze wildwissels ontdek je, zodra je het open veld in gaat. Volg wildsporen, zoals vossen en damherten doen. Als je rustig loopt en weinig geluid maakt, doe je vroeg of laat de mooiste ontdekkingen."

TIP 3

LAAT DIEREN MET RUST

"Het is echt heel bijzonder dat bezoekers in de AWD mogen struinen," zegt ecoloog Mark van Til, "want er zijn weinig Nederlandse natuurgebieden waar dit mag. Toch blijven wij wel mensen. Bewaar daarom altijd voldoende afstand als je plotseling op een reekalfje of een vogelnestje stuit. Raak jonge dieren vooral niet aan, anders worden ze misschien verstoten."

TIP 4

BEKLIM DE DUINTOPPEN

Wie van vergezichten houdt, beklimt de hoogste duintoppen. Die zijn alleen bereikbaar als je van de paden af gaat. Voor minder grote avonturiers liggen er enkele 'bergen' vlak bij verharde paden, zoals de Rozenberg (35 m) en de Appelenberg (35m) in het Rozenwaterneld in het noorden. Of de Ruigeveldsberg (17 m) en de Berg van Het Westend (20 m) rond het Ruigenveld. Ook in de zuidelijk gelegen Haasvelder Duinen en de Van Limburg Stirum Duinen is vanaf duintopjes veel te zien. Ga maar eens kijken op de Kop van het grote Vlak (23 m) of de Langevelderberg (27m). Voor die laatste top moet je wel een flink stuk 'de wildernis' in.

TIP 5

LEER HET LANDSCHAP LEZEN

Vrijwel ieder Nederlands landschapstype is door mensenhanden gemaakt. Hoewel de duinen door weer en wind zijn gevormd, dragen ook die onze handtekening. Nu is het waterwin-gebied voor Amsterdam, maar ooit waren hier boeren actief. In mei 1945 was de AWD deel van een Duitse verdedigingslinie. Meer recent bracht Waternet de natuurlijke dynamiek terug met grote graafmachines. Zo zijn nieuwe stuifduinen ontstaan. "De AWD draagt volop sporen uit het verleden," zegt Waternet medewerker Peter Olijhoek. "Ik laat altijd graag mijn oog vallen op zulke mensensporen. Zo heb ik dit landschap leren lezen. Ooit vond ik een muntje uit 1723. Op de vindlocatie liep een oud pad waar vissersvrouwen met handel naar de stad trokken. Ook bunkerlocaties zijn in de duinen zichtbaar."

TIP 6

VERGEET GEEN WANDELKAART

Verdwalen is nauwelijks mogelijk in de Waterleidingduinen. Toch kan je richtinggevoel je na een uren lange tocht best eens in de steek laten. Neem daarom altijd de Wandelkaart Amsterdamse Waterleidingduinen mee. Verkrijgbaar in bezoekerscentrum De Oranjekom.

TIP 8

CONTROLEER OP TEKEN

Controleer na een struintocht thuis altijd even op teken. Die kunnen de vervelende ziekte van Lyme veroorzaken. Teken zijn goed te verwijderen met een tekenpen. Raadpleeg www.tekenradar.nl en bekijk het YouTube-filmpje 'Een Teek? Pak 'm beet!'.

TIP 7

NEEM DE TIJD

Laat horloges thuis en doe de mobiele telefoon uit. Wandel onbereikbaar en zonder notie van tijd het open veld in. "Struinen is de beste manier om het hoofd leeg te maken," weet Peter Olijhoek uit ervaring. "Tijdens het struinen kan ik in diepe mijmering komen. In die tijdloosheid komen soms de mooiste gedachten bovendrijven."

3 SPELREGELS

1. Neem niet alles zomaar mee. Een takje wilde tijm voor thuis kan, maar neem geen hele bossen mee.
2. Laat jonge dieren vooral met rust. Reekalven en jonge vogels kunnen zich prima redden.
3. Laat geen sporen achter. Neem een voorbeeld aan inheemse volken en begraaf die grote boodschap.

dinsdag 13 mei 2014, 13:45

naam:

Cecile Bleijs (55)

De struiner

Wat doe je in de AWD?

"Ik wandel, observeer en fotografeer de natuur. Na een drukke, late avond in mijn restaurant, vind ik het heerlijk hier in de vroege ochtend te genieten van de rust en de stilte. Vooral vogels probeer ik voor de lens te krijgen. Eerst luister ik goed naar de zang en als ik weet welke vogel het is, wacht ik net zolang tot hij of zij zich mooi laat zien."

Kom je hier vaak?

"Drie tot vier keer per week struin ik in de duinen. Via verschillende ingangen loop ik het duin in, want elke ingang en het gebied erachter heeft zo zijn bijzonderheden. Na een druk seizoen in het restaurant ga ik op reis. Dan bezoek ik bijzondere natuur elders in de wereld. Ook ga ik naar mijn

school in Ecuador. Een aantal jaren terug heb ik die samen met lokale bouwvakkers neergezet. Beladen met allerlei lesmateriaal word ik tegenwoordig al van verre ontvangen met de vriendelijke groet 'Hola señorita Hollanda'.

Wat vind je zo bijzonder aan dit gebied?

"Teder jaargetijde is speciaal. Nu zijn het de nachtegallen die mijn aandacht trekken. Ik hoor ze dagelijks en ik wil ze ook graag nog op de foto hebben. De blauwborst heb ik gehoord, gezien en gefotografeerd. De volgende uitdaging is de roerdomp. Ik hoor wel zijn zware geluid, maar verscholen in het riet laat deze bijzondere vogel zich maar moeilijk zien."

ZWARTEVELDKANAAL

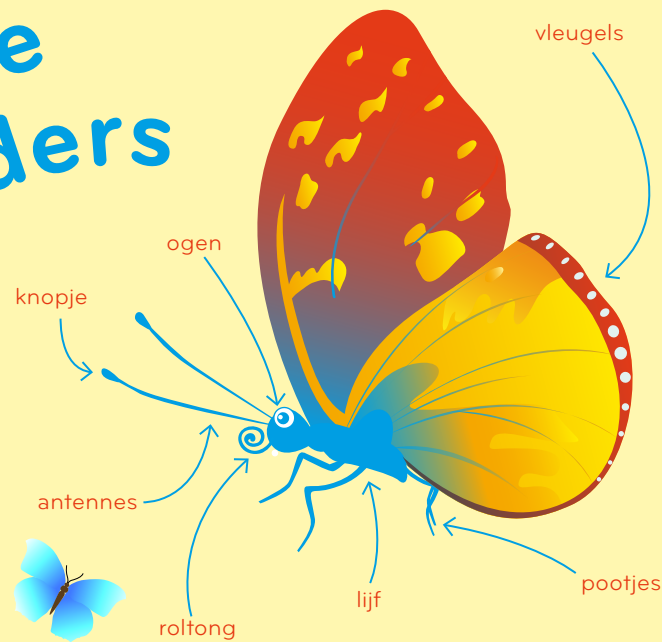
Dit is een van de afvoerkanalen van waaruit het door de duinen gezuiverde water terugstroomt naar verzamelvijver de Oranjekom. Links van dam 6 ligt Astrid's Driftje, vernoemd naar een jachthond uit het verleden. Op deze plek staan enkele kardinaalsmutsen. Deze bomen worden in de lente soms volledig ingesponnen door de stippelmot.

Fladderende vlinders

Vlinders zijn prachtig om te zien, vaak hebben ze ook mooie namen. In de Amsterdamse Waterleidingduinen kom je verschillende soorten tegen.

Wat dacht je van de dagpauwoog, het icarusblauwtje, de kleine vos, het oranjetipje en het koevinkje? Ook leven hier bijzondere soorten die je op andere plekken niet snel ziet, zoals de aardbeivlinder!

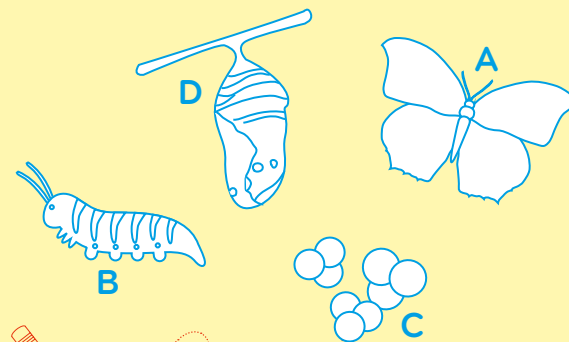
In bezoekerscentrum De Oranjekom is onze vlinderroute te koop! Hierin vind je soorten die je tijdens een wandeling kunt tegenkomen.

Dag- en nachtvlinders

Er zijn twee soorten vlinders: dag- en nachtvlinders. Het verschil is vaak te zien aan de kleuren. Nachtvlinders zijn minder mooi gekleurd. Ook heeft een dagvlinder een knopje aan de antennes en de nachtvlinder niet. Let maar eens goed op als je in de duinen bent.

Nectarplanten

Vlinders hebben bepaalde planten nodig om hun eitjes op af te zetten. Die noem je waardplanten. De planten waar ze hun voedsel vandaan halen, heten nectarplanten. Wil je graag meer vlinders in je tuin, dan is het belangrijk een aantal nectarplanten te plaatsen. Is er niet veel ruimte voor een bloemenzee, vraag je ouders dan om een vlinderstruik.

Poppen
Zet de levensweg van een vlinder in de juiste volgorde:

VRAGENVUUR

Wat voor soort dier is een vlinder?

Wie eet er van de blaadjes en bloemen, de rups of de vlinder of allebei?

Kan een vlinder proeven, zo ja waarmee?

Heeft een vlinder een neus? Zo nee, kunnen ze dan ergens anders mee ruiken?

Hoe oud kan een vlinder worden?

ANTWOORDEN VRAGENVUUR: 1: Een insect. 2: Alleen de rups. 3: Ja, vlinders proeven met hun poten. Daarmee weten ze of ze op de juiste plant zitten. Nectar drinken ze met hun roltong. 4: Nee, een vlinder heeft geen neus, maar kan wel ruiken met antennes. 5: De gemiddelde levensduur is 3 weken, maar er zijn vlinders die maar 5 dagen oud worden en ook vlinders die 130 dagen met gemak halen.

Waterpret met Grachtensite en VaarWater App

Waternet zuivert drinkwater in de Amsterdamse Waterleidingduinen, voert afvalwater af, houdt het oppervlaktewater schoon en onderhoudt dijken, sluizen en gemalen. In 'Mijn water' vertelt Waternet alles over het Amsterdamse (vaar)water.

Wie?

Recent lanceerde Waternet de Grachtensite voor iedereen die vaart, woont, sport, werkt en geniet op de Amsterdamse grachten. De site biedt een vaarkaart met actuele informatie over verkeersdrukte en stremmingen en openingstijden van bruggen en sluizen. Handig voor onderweg zijn adressen van musea, horeca, toiletten, jachthavens en tankstations aan het water. Verder kun je er een logboek bijhouden, ervaringen delen of die van anderen teruglezen. Waternet werkt nog aan een goede koppeling met Facebook.

Wat(er)?

De Amsterdamse grachten, het IJ, het IJmeer en omliggende wateren zijn in beheer bij Waternet, in opdracht van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Al dit Amsterdamse water wordt bij warm weer druk bevaren. Wil je die drukte voor zijn? Raadpleeg dan de Grachtensite of de VaarWater App. De site en de app zijn aan elkaar gekoppeld. De VaarWater App is een van de meest gedownloade apps in Amsterdam. Ook de app biedt actuele informatie. Zo geeft de vaarkaart met kleuren live aan waar het rustig, druk of té druk is op de grachten.

Waar?

De app en de site bieden diverse vaarroutes. Die gaan niet alleen over de Amsterdamse grachten. Zo is er een nieuwe vaarroute over het IJ en in het Oostelijk Havengebied, langs de drijvende tuinen van Robert-Jasper Grootveld, het EYE filmmuseum en het opvallende complex IJdock.

Kijk op www.grachtensite.nl.

De VaarWater App is er voor Android en IOs.

Zomervluchten

Bloemrijke velden en duinvalleien trekken in de Waterleidingduinen van het vroege voorjaar tot de nazomer volop dagvlinders aan. Vooral bij warm, zonnig weer laten bontgekleurde soorten zich van dichtbij bewonderen.

Voor vlinderliefhebbers kon de zomer van 2013 nauwelijks beter. Net als in de rest van Nederland zijn in de AWD vorig jaar ongekend veel vlinders gezien. De prima weersomstandigheden zorgden er voor dat de duinparelmoervlinder 'officieel uit het dal is gekropen'. Ook werd voor het tweede jaar de zeldzame keizersmantel gezien. Die vlinder was na 1980 als 'standvlinder' uit ons land verdwenen. Of 2014 ook een uitstekend vlinderjaar wordt, is afwachten. Zo was begin mei te nat, te koud en te winderig. Vlinders zijn afhankelijk van droog, zonnig weer en een ideale leefomgeving. Om die omgeving te verbeteren is door Waternet gewerkt aan natuurherstel. Zo zijn binnen ons natuurherstelproject LIFE+ bomen zoals Amerikaanse vogelkers verwijderd om 'grijze duinen' te creëren. Die hebben een scala aan lage begroeiing zoals grassen, kruiden, mossen en duinroosjes, waar vlinders erg blij van worden. Met wat geluk zijn in juni de volgende prachtvlinders te zien.

DUINPARELMOERVLINDER

Na een tijdelijke teruggang wordt de duinparelmoervlinder weer volop gezien in noordelijk gelegen duinen. Dit is een echte soort van duin-graslanden. Ga van de paden af om te struinen, dan laat deze vlinder zich in juni vroeg of laat zien. Onder meer op het Rozenwaterveld en vlak achter de zeereep. Duinparelmoervlinders zetten eitjes af op zandviooltjes.

KLEINE VUURVLINDER

Zijn aanstekelijke oranje-rode kleur wordt wat fletser naarmate het vlienderseizoen vordert. Is in de eerste vliegweken in het veld nauwelijks te missen. Vorig jaar werd de kleine vuurvlinder onder meer gezien op het Eiland van Rolvers en op het Groot Zwartevelde. De kleine vuurvlinder houdt van zuring.

DAGPAUWOOG

Een van de meest algemene en tevens meest geliefde Nederlandse dagvlinders. Deze kleurrijke soort met de bekende 'oogvlekken' overwintert in de AWD-bunkers, maar ook in schuren, in bomen en op zolders. Laat zich bij warm voorjaarsweer al vroeg zien. Benader de dagpauwoog behoedzaam als hij ergens nectar drinkt, dan laat hij zich goed fotograferen.

Kleine vuurvlinder

Duinparelmoervlinder

PASPOORT

Latijnse naam: *Argynnis paphia*

Vleugellengte: 25 tot 35 mm

Te herkennen aan: zijn relatieve grootte

Leefomgeving: bosranden

Voedsel: nectar van distels en koninginnekruid

Opmerkelijk: was na 1980 verdwenen

KEIZERSMANTEL

Voor vlinderliefhebbers voltrok zich in 2012 een klein wonder in de Waterleidingduinen. De verdwenen keizersmantel werd gezien! Ook in 2013 hielden meerdere exemplaren zich hier op, vooral rond het Vinkenveld. Waarnemingen trokken volop fotograferende vlinderaars. Uit onderzoek van een stagiair van Hogeschool Van Hall Larenstein blijkt dat de Waterleidingduinen prima geschikt zijn voor voortplanting.

Paringen zijn al gezien, rupsen nog niet. De keizersmantel is een van de grootste parelmoervlinders. In Nederland verdween de soort na 1980 als 'standvlinder'. Via het zuiden en oosten maakt deze Midden-Europese soort langzaam een opmars, mogelijk als gevolg van klimaatverandering. De keizersmantel houdt van boszones, bosranden en open plekken in bos. Te zien vanaf juli.

Tip van boswachter Gerard Groen en Blauw

De zomer is aangebroken! Dit is de tijd van warmte, kleur en jonge dieren die door hun oplettende ouders goed worden verzorgd. In de Waterleidingduinen wisselen land- en water-natuur elkaar voortdurend af. De groene kleur van bomen, struiken en grassen heeft het duin in korte tijd een heel andere aanblik gegeven. Daar steekt het water met zijn soms blauwe kleur mooi tegen af. Stromend door sloten, kanalen en geulen, zorgt het water voor een fraaie afwisseling, maar ook voor rust en een gevoel van vrijheid. Mocht het je zijn ontgaan, bij ons in de Amsterdamse Waterleidingduinen mag je echt van de paden af om nieuwe natuur en de geheimen van het water te ontdekken. Struinen langs het water of langs groene bossen en door bloemrijke duinvalleien is een bijzondere ervaring. Wie struint is even helemaal los van alle dagelijkse besommeringen. Ontdek zelf de natuur van blauw en groen en struinen moet u zeker doen!

Werkzaamheden

Het voorjaar van 2014 was warmer dan de vorige lente. Doordat de winter vrijwel vorstvrij is verlopen waren de voorjaarsbloeiers een paar weken eerder te zien. Met duinwerkzaamheden was dit af en toe wel oppassen geblazen.

Onderhoud wegen

We starten nu met het onderhoud van veerasters en het snoeien van paden en wegen.

Onderhoud kanalen

De drijfbalken in de diverse kanalen en toevoersloten worden gerenoveerd of vervangen. In het groeiseizoen houden we deze drijfbalken en de krooshekken bij de duikers vrij van waterplanten.

Maaien

Na half juli gaan we weer maaien langs de geulen en kanalen. Een aantal schouwpaden langs de kanalen wordt opgeknapt, zodat ze goed bereikbaar blijven voor het werkverkeer. We zorgen er ook voor dat gemarkeerde wandelroutes bij de hoofdingangen goed beloopbaar blijven.

Klepelen en plaggen

In het gebied ten zuiden en oosten van het Renbaanveld gaan we in het najaar Amerikaanse Vogelkers verwijderen. Op een aantal plekken gaan we klepelen en plaggen.

Koeien en schapen

Vanaf mei zijn de koeien van buurman Ruigrok weer in het duin te vinden. Zij helpen ons het gebied open te houden. Op het Rozenwaterveld loopt sinds de winter onze kudde Drentse heideschapen. Dankzij hun werk zullen hier binnenkort mooie duinroosjes bloeien.

LIFE+ werkzaamheden

Vanaf september gaan we weer met groot materiaal aan de slag voor het verwijderen van Amerikaanse Vogelkers. Gewerkt wordt bij Middenduin Noord en in het Haasveld. We proberen de overlast zoveel mogelijk te beperken. Bij de hoofdingangen plaatsen we borden waarop u precies kunt zien waar gewerkt wordt.

Ontmoet onze schaapherders

Onze schaapherders al ontmoet? Herder Daphne van Zomeren kende je misschien al. Nieuw dit jaar is Marijke Dirkson. Daphne en Marijke wisselen elkaar af en lopen de komende maanden in het Ruigveld, bij de Duinpanweg Oost en in de Graaflandse bergen. Op het informatiebord bij de hoofdingangen en op waternet.

Nieuwe outfit!

Onze boswachters Henk en Rob showen hun nieuwe kleding. Herkenbaar en functioneel.

Lekker biertje

Onze derde biersoort uit de AWD is nu te koop in het bezoekerscentrum. Honing blond: een heerlijk zomerse dorstlesser.

COLOFON

Struinen is een uitgave van Waternet en wordt op verzoek gratis toegezonden. U kunt zich aanmelden via struinen@waternet.nl

Redactie: Afdelingen Bron & natuurbeheer en Communicatie, Waternet

Artdirectie en ontwerp: Lava.nl (Noortje Boer)

Tekst: Michel Verschoor

Aan deze Struinen werkten mee: Miranda Kok, Gerard Scholten, Peter Olijhoek, Bertina Berkheij

Fotografie: Alwin Slomp, Bas Brouwer, Gerard Scholten, Michel Verschoor, Piet Broekhof, Vincent van der Spek, Elmer van der Marel, Huub Slingerland

Tips voor de redactie: struinen@waternet.nl
Vogelengangseweg 21
2114 BA Vogelengang

16 activiteitenkalender Amsterdamse Waterleidingduinen

Picknick met de Herder!

Aanmelden nu ook mogelijk via www.waternet.nl/AWD

JULI

WO 2 / 16	Picknicken met de herder (6 t/m 12 jaar) ☞	14.00	BC De Oranjekom	€ 10,-
WO 2	Geheimen van het water ☞	19.30	ingang Panneland	€ 7,50
ZO 6 / 20	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 9 / 23	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ € 3,- tot 16 jaar €7,- vanaf 16 jaar	14.00	ingang De Zilk	
VR 11	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,00
ZO 13	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.30	ingang De Zilk	gratis
DO 17	Ssstt...hier wordt gewandeld: avondwandeling ☞	20.00	ingang Oase	€ 7,50

AUG

ZO 3 / 17	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 6 / 20	Picknicken met de herder (6 t/m 12 jaar) ☞	14.00	BC De Oranjekom	€ 10,-
ZO 10	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	06.00	ingang Zandvoortselaan	gratis
WO 13 / 27	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ € 3,- tot 16 jaar €7,- vanaf 16 jaar	14.00	ingang De Zilk	
VR 15	Fietsexcursie LIFE+: langs werk in uitvoering ☞	13.00	BC De Oranjekom	gratis
ZO 17	Waterbeestjes (vanaf 6 jaar, met volwassen begeleiding) ☞	14.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 20	Natuur en meditatie ☞	20.00	ingang Panneland	€ 10,-
ZA 30	Nacht van de vleermuis ☞ Vanaf 8 jaar, onder volwassen begeleiding	20.30	BC De Oranjekom	gratis

SEP

WO 3 / 17	Picknicken met de herder (6 t/m 12 jaar) ☞	14.00	BC De Oranjekom	€ 10,-
ZA 6	Geheimen uit het verleden: rondrit (vanaf 16 jaar) ☞	19.30	ingang Oase	€ 7,50
ZO 7 / 21	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 10	Ssstt...hier wordt gewandeld: avondwandeling ☞	19.00	ingang Oase	€ 7,50
DO 11	Workshop natuurfotografie voor beginners (vanaf 16 jaar) ☞	07.15	BC De Oranjekom	€ 10,-
ZO 14	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	07.00	ingang Panneland	gratis
VR 19	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,00
WO 24	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ € 3,- tot 16 jaar €7,- vanaf 16 jaar	14.00	ingang De Zilk	

BC Bezoekerscentrum ☞ Bij deze excursie is aanmelden nodig en geldt een maximum aantal deelnemers ☞ toegangskaartje altijd verplicht

Bezoekerscentrum De Oranjekom
1e Leyweg 6 (ingang Oase)
2114 BH Vogelenzang
Telefoon: 020 - 608 75 95
Dinsdag t/m zondag 10.00 - 17.00 uur
En op alle feestdagen

Meer informatie en aanmelden
Op onze website vindt u meer informatie over deze en andere excursies en evenementen. Aanmelden kan via de website of het bezoekerscentrum.
www.waternet.nl/awd

Over Waternet
Waternet houdt zich als eerste organisatie in Nederland bezig met de hele cyclus van water: het schoonmaken en aanvoeren van drinkwater, afvoeren van afvalwater en het onderhouden van dijken en waterkeringen.